

Maaseudun kehittämisen UUTISKIRJE nro 2 / huhtikuu 2011

Toimittaja Henrik Hausen, julkaisija Svensk Byaservice. Uudelleen julkaiseminen on toivottavaa. Perustuu suurimmaksi osaksi Svensk Byaservicen viikoittaiseen uutiskirjeeseen.

Sisältö:

Suomalainen maaseutupolitiikka

- Usko maaseutuun on voimistunut
- Onko hankebyrokratiaa kevennetty?
- Pihlaja: Mitä maaseutupolitiikka on?
- Leader-ryhmä tutki matkailuyrittäjiä
- Kuntien itsehallinto vähentynyt kriittisesti
- Liitoskuntien johto suosittelee liitoksia
- Jomala haluaa luopua lautakunnista
- Kristiinankaupunki leppoisa Cittaslow
- Pienkoululisän puolesta kerättiin adressi
- Säilyttäkää kyläkoulut ja keittiöt
- Mökkiläiset tuovat kymmeniä miljoonia
- Ruotsinkielisten kylien neuvonpidot
- Uudenmaan perspektiivittömät kylät?
- Syrjäseutujen vuokra-asuntoja uhkaa tyhjeneminen

EU ja Pohjoismaat

- Petri Rinne Elardin presidentiksi
- Päätelmät yhteisestä maatalouspolitiikasta
- Ruotsi sai maaseutuministerin.
- Paikallisia palveluja ja laajakaistaa
- Maatalouden merkitys aluetaloudessa
- Maahanmuuttajat sopivat maaseudulle
- Myydään: kylä

Lähidemokratia

- Yläkemijoen aluelautakunta lakkautetaan?
- Vanha demokratia kriisissä
- Leader ja paikallisdemokratia

Tutkimus

- Paikallisia tilastotietoja ilmaiseksi
- Tiheä asuminen ei säästä energiaa
- Uusiutuva energia riittäisi koko Suomelle – maaseutu avainasemassa
- Vapaaehtoistyö kannattaa aina
- Maaseutuprofessorin jäähyväisluento

Infra ja palvelut maaseudulla

- Laajakaistahanke rahoitetaan televerolla
- Maakuntiin omat yhtiöt ja tiedotushankkeet laajakaistalle
- Ruotsissa 100 miljoonaa laajakaistaan
- Laajakaista nopeutuu
- Tuulivoimasta miljardimarkkinat
- Louhuan kylälle hyvinvointiteko-palkinto
- Kansalaisopisto kirjastoautossa
- Linja-autovuoroja lakkautetaan
- Syöttötariffi syrjii pientuottajia
- Viranomaisyhteistyöllä turvallisuutta

Hankkeet ja tapahtumat

- Tornion kyliin yhteinen ulkoilureitistö
- Pidä kyläkauppasi kannattavana...
- Vampyyrit ja zombiet valtasivat kartanometsän Jokioisilla
- Yhdessä yrittämään
- Virallisen Kylähullun paikka auki
- Maajussille morsian jatkuu
- Miten jättiputki hävitetään
- Tapahtumia

Suomalainen maaseutupolitiikka

Usko maaseutuun on voimistunut

Sitran laaja Maamerkit-barometri perustuu 1 600 suomalaisen haastatteluun. Sen mukaan Usko maaseudun merkitykseen Suomen tulevaisuuden kannalta on vahvistunut vajaassa kahdessa vuodessa. Maaseudun tulevaisuuteen optimistisesti suhtautuvia (31 % → 42 %) on kaksi kertaa enemmän kuin pessimistisesti

suhtautuvia (32 % → 22 %). Vajaa kaksi vuotta sitten molempia oli yhtä paljon. Samalla suomalaisten usko maaseudun autioitumiseen on romahtanut (68 % → 31 %)

Henkilökohtaisesti suomalaiset odottavat maaseudulta ennen kaikkea tilaa ja rauhaa sekä latautumista ja virkistymistä. Erityisesti nuoret arvioivat nämä tulevaisuudessa tärkeiksi itselleen. Barometrin ja Maamerkit-ohjelman mukaan uudelle vihreälle yritystoiminnalle olisi kysyntää. Tiedote ja barometrin esitys

Onko hankebyrokratiaa kevennetty?

Maa- ja metsätalousministeri **Sirkka-Liisa Anttilan** asettama työryhmä jätti joulukuussa 2009 selvityksensä siitä, miten maaseudun hankebyrokratiaa voitaisiin keventää. Ovatko työryhmän ehdotukset toteutuneet? Suomen kylätoiminta ry:n Leader-asiamies **Heikki Konsala** kertoo selkeistä edistysaskelista:

- * Tukimuotojen erillisyyttä on purettu: kehittämishanke voi sisältää myös koulutus- ja viestintätoimia.
- * Kustannuslajien erillisyyttä on purettu: hankesuunnitelman kustannuslajien (palkat, ostopalvelut, vuokrat, matkakulut jne.) välillä saa tulla muutoksia, kunhan loppusumma pysyy budjetissa.
- * Yhteinen päätös on mahdollista tehdä yleishyödylliselle kehittämishankkeelle ja siihen liittyvälle investoinnille.
- * Yritystukihakemusten liitteiden määrää on vähennetty.
- * Maksatusten haun määräaikoja on poistettu.
- * Yleiskustannuksia saa osoittaa laskennallisesti kuittien sijaan.
- * Hintatason selvittämisen alarajoja on nostettu.
- * Hakijan luotettavuuden osoittamista on kevennetty (hankelistaus jäi pois).
- * Kv-hankkeiden julkisen tuen yläraja 150.000 € lasketaan Leader-ryhmää kohti eikä koko hankkeelle.

Osa esityksistä ei voida toteuttaa suomalaisilla päätöksillä. Kuittikopioiden poistamista, ns. 3 % sanktiosäännön poistamista, tehtävien eriyttämissäännösten muuttamista tai takaisinperintäsäännösten väljentämistä ei esim. voi tehdä, koska asiat ovat EU:n vallassa. Näistäkin asioista on tehty esityksiä komissiolle, joten tulevilla kaudella asiat toivottavasti korjaantuvat.

Sitten on myös esityksiä, jotka vielä jäävät odottamaan kotimaisia päätöksiä. Tällaisia asioita ovat hanketuen alarajan pudottaminen 2.000 euroon, hankkeen vireilläolon säilyminen, jos se siirretään Elysta toimintaryhmään tai päinvastoin ja sen mahdollistaminen, että tarvittaessa hankkeen rahoitussuhteet toteutuisivat vasta loppumaksatuksen yhteydessä.

Miksi poliitikkojen on niin vaikea ymmärtää, mitä maaseutupolitiikka on?

Tutkija Ritva Pihlajan kolumni: Maaseutupolitiikka on maaseudulla asuvien ihmisten elämän ja hyvinvoinnin edellytysten luomista... Se on vanhusten koti- ja tukipalveluja, palveluasumista, terveyskeskuksia ja sairaanhoitoa, neuvoloita, mielenterveys- ja päihdepalveluja, postipalveluja, bussi- ja palveluliikennevuoroja... Maaseutupolitiikka on työtä toimivan infran, teiden, veden ja viemärin sekä tietoliikenneyhteyksien varmistamiseksi...

Maaseutupolitiikka on siis paljon muuta kuin elinkeinopolitiikkaa tai pelkkää maatalouspolitiikkaa...
http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/verkkokolumnit/maaseutupolitiikka_on.html

Leader-ryhmä tutki matkailuyrittäjien näkemyksiä

Saariston matkailuyritykset murroksessa (SMM) hankkeessa on selvitetty miten vanhemman polven yrittäjät matkailualalla näkevät yritystensä tulevaisuuden. Hanke on toteutettu Turun saaristossa. Noin kahdeksankymmentä prosenttia hankkeen kyselyyn vastanneista näkee että yritys tulee siirtymään suvussa eteenpäin. Monella vanhemman polven yrittäjällä on kuitenkin vielä epävarmaa milloin he itse ovat jättämässä yritystoiminnan. Tuloksissa näkyy myös että yritykset jotka työllistävät enemmän kuin yhden henkilön, näkevät todennäköisempänä että yritystoiminta voi jatkua kun vanhempi yrittäjä ei enää pyöritä toimintaa.

SMM-hankkeen toteuttajana on Leader-toimintaryhmä *I samma båt – samassa veneessä r.f. r.y.* ja se on rahoitettu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2007–2013. Hankkeessa on toteutettu kysely joka osoitettiin alueen pienemmille matkailuyrityksille.

http://www.sameboat.fi/index.php?option=com_content&task=view&id=244&Itemid=107

Kuntien aito itsehallinto on vähentynyt kriittisesti

Joukko kuntatutkijoita ja Suomen Kuntaliitto ovat koonneet itsehallinnon peruskivet ja uudistumisen suuntaviitat kirjaan, jota tarjotaan muun muassa tulevan kuntalakikomitean työn pohjaksi. Kirjan kirjoittajiin kuuluvat muiden muassa professorit **Arto Haveri** ja **Jari Stenvall**, jotka toimivat myös kirjahankkeen tieteellisinä johtajina. Heidän johtopäätöksensä on, että vain vahvan kunnallisen itsehallinnon kautta suomalainen yhteiskunta pystyy vastaamaan 2020-luvun koveneviin haasteisiin.

<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/media/tiedotteet/2011/03/Sivut/Kunnallinen-itsehallinto-uudistuu.aspx>

Liitoskuntien johto suosittelee liitoksia muillekin kunnille

Kuntaliitoksia tehneiden kuntien johtavat viranhaltijat ja luottamushenkilöt ovat valmiita suosittelemaan kuntaliitosta muille. Valtaosa kuntapäätäjistä pitää oman kunnan Paras-valintoja järkevinä ja riittävinä tulevaisuutta ajatellen, myös niissä kunnissa, jotka eivät ole tehneet kuntaliitoksia.

Tulokset ilmenevät Paras-arviointitutkimusohjelmaan (ARTTU) kuuluvien 40 kunnan viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden keskuudessa tehdystä kyselystä, johon vastasi yhteensä 1456 henkilöä. Arvioissa esiintyy näkemuseroja ylimmän johdon ja muiden luottamushenkilöiden välillä. Ylin johto suhtautuu myönteisemmin ratkaisuun kuin muut valtuutetut ja lautakuntajäsenet.

<http://www.kunnat.net/fi/Kuntaliitto/media/tiedotteet/2011/03/Sivut/Kuntaliitoksen-kokemukset-suositeltavia.aspx>

Jomalan kunta haluaa luopua lautakunnista

Ahvenanmaalainen 4 000 asukkaan Jomalan kunta harkitsee lautakunnista luopumista. Kunnan asettama työryhmä esitti 28.3., että kaikki muut kuin lakisääteinen rakennuslautakunta lakkautetaan. Lautakuntien päätösvalta siirtyisi valtuustolle. 17 valtuutettua jaettaisiin kahteen valmisteluryhmään. Toinen käsittelee taloutta ja palveluihin liittyviä asioita, toinen kunnan kehittämiseen liittyviä asioita.

<http://www.alandstidningen.ax/article.con?id=26109&iPage=1>

Kristiinankaupunki on nyt Cittaslow eli virallisesti leppoisa

Kristiinankaupunki on valittu ensimmäisenä suomalaisena kaupunkina Cittaslow-kaupunkien kansainväliseen verkostoon. Cittaslow-verkostoon kuuluu alle 50 000 asukkaan kaupungeja, jotka panostavat tietoisesti hyvän elämän edistämiseen ja kestäväan kehitykseen. Arvostetun statuksen saavuttamiseksi arvioidaan 55 erilaista kriteeriä – vieraanvaraisuudesta ja lähiruoan tuotannosta kaupunkisuunnitteluun ja etätyön mahdollisuuksiin.

Cittaslow on perustettu Italiassa vuonna 1999, ja ennen tätä päivää jäsenyys on myönnetty 141 kaupungille 23 maassa. Kristiinankaupunki on kuudes pohjoismainen Cittaslow-kaupunki. Aiemmin jäsenyyden ovat saavuttaneet Norjan Sokndal, Eidsskog ja Levanger, Ruotsin Falköping sekä Tanskan Svendborg.

<http://www.kristiinankaupunki.fi/fi/document.aspx?docID=6747>

Pienkoululisän puolesta kerättiin adressi

Pienkoululisä takaisin -adressin luovutettiin opetusministeri **Henna Virkkuselle** keskiviikkona 23.3.2011. Adressissa on 1 608 allekirjoitusta. Adressin luovutti joukko Kangasniemen kyläaktiiveja sekä Suomen kylätoiminta ry:n ja Järvi-Suomen kylät ry:n edustajat.

Korvamerkitty pienkoululisä poistettiin kuntien valtionavustuksista vuonna 2006. Vaikka vaikutus kuntatalouteen ei ollut suuri, niin poistamisesta seurasi kyläkoulujen ja kaupunkien lähikoulujen

lakkautusaalto joka on vain jatkunut. Kouluja on lakkautettu huomattavasti enemmän kuin mitä oppilasmäärien laskeminen olisi vaatinut. <http://www.jasky.net/koulu.html>

Säilyttäkää kyläkoulut ja keittiöt

Vesaisten Pohjois-Pohjanmaan piirin otti vuosikokouksessaan kantaa kyläkoulujen ja koulujen omien keittiöiden säilyttämisen puolesta. <http://www.kp24.fi/uutiset/Default.aspx?newsid=269772>

Mökkiläiset tuovat kymmeniä miljoonia

Pohjois-Karjalan kymmenet tuhannet vapaa-ajan asukkaat hyödyttävät maakuntaa monella tavalla. Pohjois-Karjalan ulkopuolelta tulevat mökkeilijät käyttävät keskimäärin 2 200 euroa vuodessa pelkästään käyttömenoihin. Mökkiläiset käyttävät paljon palveluita ja osallistuvat aktiivisesti maakunnan tapahtumiin. Asiat selvisivät Moderni maaseutukoti Pohjois-Karjalassa -hankkeen vuosina 2009 ja 2010 tekemässä kyselytutkimuksessa. Kyselyyn vastasi 502 vapaa-ajanasukasta. <http://www.modernimaaseutukoti.fi/212-tiedote-442011-raha-liikkuu-mokkeilyssa-uusia-asukkaita-ja-mokkeilijoita-hakemaan>

Ruotsinkielisten kylien neuvonpidot – Landsbygdsrådslag

Kuuden Maaseutuneuvonpidon kierroksen viimeinen tilaisuus järjestettiin 4.4 Kemiön Villa Landessa. Kierroksen järjesti seuduittain Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän (YTR) Ruotsinkielinen teemaryhmä. Tilaisuuksissa käsiteltiin ruotsinkielisten seutujen pahimpia ongelmia sekä ratkaisuvaihtoehtoja. Ohjelmat ja videoita: <http://www.bya.net/>

Uudenmaan perspektiivittömät kylät?

Neuvostoliitossa likvidoitii niin sanottuja perspektiivittömiä eli kehityskelvottomia kyliä. Nyt sama tunne on tullut Uudenmaan kylien asukkaille, kun maakuntakaava julkistettiin 9.3. Osa kylistä nimittäin puuttuivat kokonaan kaavakartasta. Maakuntaliitosta kerrotaan, että mukaan otetaan vain kyliä, joissa tietyn ympyrän sisällä on tarpeeksi asukkaita. Kunniltakin on kysytty asiasta, mutta kyläläisiltä ei. Tämä johtaa siihen, että esimerkiksi neljän kylän muodostama yhteistyöröypäs jää kokonaan merkitsemättä karttaan ja muitakin toimivia kyliä jää ulos. Itä-Uudenmaan kylien toiminnanjohtaja Mia Aitokari näkee asiassa aluepolitiikan ja maaseutupolitiikan ristiriidan: <http://ostnyland.ylebloggen.fi/2011/03/13/byar-och-byar/>. Länsi-Uudenmaan kylät ry järjestää keskustelutilaisuuden kaavaluonnoksesta 17.5. Lohjalla.

Syrjäseutujen vuokra-asuntoja uhkaa tyhjeneminen

Muuttotappiokunnissa valtion tukemien vuokra-asuntojen kysyntä laskee entisestään seuraavan 10 vuoden aikana, arvioi ympäristöministeriön asettama työryhmä. Myös pienet syrjäseutujen vanhustentalot kärsivät vajaakäytöstä. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=378959&lan=fi>

EU ja Pohjoismaat

Petri Rinne ELARDin presidentiksi

Joutsenten Reitti ry:n toiminnanjohtaja **Petri Rinne** on valittu Euroopan Leader-ryhmien järjestön (European LEADER Association for Rural Development) puheenjohtajaksi vuoden 2011 alusta alkavalle kaksivuotiskaudelle.

ELARDissa on jäseniä 15 EU-maasta. Suomesta jäsenyhteisönä on Suomen Kylätoiminta SYTY ry, joka edustaa kaikkia suomalaisia paikallisia toimintaryhmiä. ELARD järjestää verkostoitumisminiaarin Sastamalassa kesäkuussa. <http://www.elard.eu/articles/en/aboutelard/readabout/change-of-elard-presidency>

Päätelmät yhteisestä maatalouspolitiikasta hyväksyttiin

Maaseudun kehittämissä politiikan todetaan toimineen tehokkaasti ja päätelmissä korostetaan sen merkitystä kilpailukykyyn, nykyaikaistamiseen, kestävyys, maatalouden monimuotoisuuden ja maaseudun taloudellisen potentiaalin kehittämisen kannalta. Muun muassa näin todetaan maatalouspolitiikan (johon EU:ssa sisältyy myös maaseudun kehittäminen) päätelmissä, joita hyväksyttiin EU:n maatalous- ja kalastusneuvostossa. Päätelmiä tuki 20 jäsenmaata, Suomi mukaan lukien. Komissio ehdottaa yhteisen maatalouspolitiikan viherryttämistä ja päätelmäpäätös tukee tätä pyrkimystä tietyin varauksin. Euroopan parlamentti valmistelee omaa kannanottoaan komission tiedonantoon. Siitä äänestetään maatalousvaliokunnassa toukokuussa ja se hyväksytään täysistunnossa kesäkuussa. http://mmm.multiedition.fi/verso/ uutiskirje/versot/2-2011/fi/2.php?_nlid=10605

Ruotsi sai maaseutuministerin

Ruotsin maaseutuministeriö korvaa aiemman maatalousministeriön. Uusi maaseutuministeri **Eskil Erlandsson** haastatellaan Ruotsin Sytyn HSSL:n uutiskirjeessä: ”Kylätoimintaliikkeellä on tärkeä rooli paikallisyhteisöissä, tärkein on, että se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sitoutumiseen. Siitä olkaamme ylpeitä! ... Paikalliset ryhmät takaavat ilon paikallisyhteisössä”. Ilo on tärkeä sana Erlandssonille, kehittämistoiminnan ja maalla asumisen pitää olla iloinen asia. Ministeriön kyselyn mukaan jopa 30 prosenttia tухholmalaisista voisi jossakin vaiheessa muuttaa maalle. <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa-nyhet/blog/1/2319/2/>

Paikallisia palveluja ja laajakaistaa edistetään

Hela Sverige skall leva utiskirjeessä kerrotaan myös palveluhankkeesta, jossa 900 asukkaan Backen kylään sekä 14 muuhun kylään on perustettu yhteispalvelupisteitä. HSSL vetoaa hallitukseen paikallispalvelujen pysyvän rahoituksen puolesta.

Kuitulaajakaistaa edistetään Ruotsissa muun muassa ”Fiber till byn” –projektilla. Projektin ansiosta jo yli 800 kylää on rakentanut oman kuituverkon. Hanke perustuu kylien omaan aktiivisuuteen ja aloitetaan seminaarilla jossa käydään läpi kylän omat mahdollisuudet. <http://www.helasverige.se/kansli/nyheter/visa-nyhet/blog/1/2319/2/>

Maatalouden merkitys aluetaloudessa

EU:n maatalouspolitiikka käsittää muun muassa markkinaohjausta, säännöstöjä, tulotukea ja ympäristötukea sekä kasvavassa määrin tukea maaseudun kehittämiseen. **Gunnar Lindberg** on väitöskirjassaan *Linkages: Economic Analysis of Agriculture in the Wider Economy Input-Output Models and Qualitative Evaluation of the Common Agricultural Policy*, tutkinut maatalouden merkitystä ympäröivän yhteiskunnan talouden kannalta. Eri tuotantosuunnilla on erilaiset vaikutukset. Eri ohjaukset toimivat eri alueilla.

EU:n maatalouspolitiikan tavoitteisiin sisältyy julkishyödykkeiden kuten maisemien, luonnon monimuotoisuuden ja kulttuuriperinnön vaaliminen. Tämä on myös johtanut viljelijöiden ja kylien yhdistysten yhteistyöhön paikallisen talouden kehittämisessä. Lindbergin tutkimuksessa kartoitetaan myös maatalouden uusia mahdollisuuksia edistää kestävä maaseutukehitystä. Hän esittää esimerkkejä siitä, miten maatalous voi vahvistaa asemansa paikallistalouden veturina sekä miten voidaan edistää vetovoimaisten maisemien muotoutumista ja näin tulomuuttoa, matkailua ja yrittäjyyttä. <http://www.slu.se/sv/om-slu/fristaende-sidor/aktuellt/alla-nyheter/2011/3/jordbrukets-inflytande-pa-regional-ekonomi-har-undersokts/>

Maahanmuuttajat sopivat maaseudulle

Maaseudulla voi olla tärkeä rooli maahanmuuttajien integroimisessa. Ruotsin verkostoyksikkö järjestää kampanjan Ruotsissa, aiheina uusien asukkaiden työt, yrittäjyys ja asuminen.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=86&artikel=4388338>

Myydään: kylä

Valle Piolan kylä myydään 550 000 eurolla. Ensimmäinen maininta langobardien perustamasta kylästä on vuodelta 1059 ja viimeiset asukkaat muuttivat pois vuonna 1977. Valle Piolan keskiaikainen kylä sijaitsee Keski-Italiassa Gran Sasson luonnonpuistossa (luonnonpuisto on tuttu Kylätaloushankkeen retkikohteena vuonna 2004). http://www.verkkouutiset.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=52909:ostakeskiaikainen-kylae-italiasta-halvalla&catid=3:talous&Itemid=32

Lähidemokratia

Yläkemijoen aluelautakunta saatetaan lakkauttaa

Lähidemokratia on laajasti esillä Kuntalehden numerossa 5/2011. Yläkemijoen hyvin toimiva aluelautakunta saatetaan lakkauttaa jolloin päätösvalta karkaisi 50 kilometrin päähän, pelkää aluesihteerin **Meri Vaarala**.

Aluelautakunta on **Rovaniemen** ainoa lautakunta, joka ei ole ylittänyt budjettiaan. **Hämeenlinnan** aluetoimikuntamallia pidetään kankeana mutta jonkunlaista kansalaisvaikuttamisen jatkoa halutaan.

Mikkelin Anttolassa saa olla tarkkana, että tulee kuulluksi. **Ylikiimingin** yhteistyöryhmä keskittyy tiedottamiseen. **Salon** vallattomat ja rahattomat aluetoimikunnat haluavat lisää resursseja.

<http://www.kuntalehti.fi/default.asp?sc=24089&year=2011>

Vanha demokratia kriisissä – vaatii kehittämistä suoran demokratian suuntaan

Nykytuotoinen edustukselliseen demokratiaan perustuva järjestelmämme ei sellaisenaan vastaa kansalaisten demokratiakäsitystä, vaan kaipaa rinnalleen laadukkaaseen kansalaiskeskusteluun perustuvia suoran osallistumisen malleja. Näin todetaan Åbo Akademin demokratiatutkimuksen huippuyksikön johtajan, professorin **Lauri Karvosen** laatimasta tutkimuskatsauksesta.

<http://www.taideakatemia.turkuamk.fi/public/default.aspx?contentid=243807&nodeid=4910>

Leader ja paikallisdemokratia

Helsingin yliopistoon kuuluva Svenska social- och kommunalhögskolan osallistuu kansainväliseen tutkimukseen neljän maan Leader-ryhmistä osana paikallisdemokratiaa. Lähtökohtana on, että maaseudulla on erilaisia ja osin ristiriitaisia tavoitteita. Erityisesti tutkitaan, miten Leader luo uusia näkymiä ja verkostoja alueelle sekä miten se osallistuu alueiden sisäisten ristiriitojen lieventämiseen tai ratkaisemiseen. Tutkimus alkoi viime vuonna ja valmistuu vuonna 2012. <http://sockom.helsinki.fi/forum/lag/presentation.html>

Tutkimus

Paikallisia tilastotietoja uudessa palvelussa

Tilastokeskus julkaisee tilastoja kunnittain ja postinumeroalueittain ja nämä tiedot olisivat usein avuksi kyläsuunnitelmien teossa ja muussa paikallisessa kehittämisessä. Valitettavasti entinen Suome-CD, nykyinen Suomi postinumeroalueittain -palvelu on maksullinen. Nyt osa tiedoista on uudessa Jokakoti.fi -palvelun aluetieto-osassa. Palvelussa on koko Suomen sekä muun muassa postinumeroalueiden asukasluvut, keski-ikä, koulutus, tulotasot, ikäjakaumat sekä lapsiperheiden, palkansaajien, maatalousyrittäjien, muiden yrittäjien ja eläkeläisten osuudet. Tarkemmat tiedot taulukoiden luvuista löytyy tilastokeskuksen sivuilta (esimerkiksi: koulutusasteessa ja tulotilastoissa ovat mukana 18 vuotta täyttäneet). Kunnilla ja maakunnilla on myös

kerättynä paljon hyödyllistä tietoa kylien asukkaista ja palveluista. Aina ei kylän rajat noudata postinumeroalueiden rajoja. <http://www.jokakoti.fi/jk/#/Etusivu/Aluetieto> ,
<http://www.stat.fi/tup/posnro/index.html>

Tiheä asuminen ei pienennä energiankulutusta

Yhteiskuntarakenteen eheyttäminen ei ole tehokas energiansäästökeino. Uuden tutkimuksen mukaan asutuksen tiheys ei ehkä vaikutakaan vähentävästi hiilidioksidipäästöihin. Tutkimuksessa muodostettiin uusi elinkaarianalyysimalli kaupunkien hiilijalanjäljen arviointia varten. Tulosten perusteella hiilijalanjälkeen vaikuttaa ennemminkin elintaso kuin asutuksen tiheys. Henkilökuljetukset ovat vain pieni osa energiankulutuksesta ja julkinen liikenne kuluttaa myös energiaa. Myös tiheästi asutuilla alueilla merkittävä osuus matkoista tehdään henkilöautolla.

Suomenkielinen yhteenveto: http://www.co2-raportti.fi/index.php?page=ilmastouutisia&news_id=2976 .

Koko tutkimus englanniksi: <http://iopscience.iop.org/1748-9326/6/1/014018> .

Tutkimustuloksista huolimatta mahtipontiset yhteiskuntarakenteen eheyttämishankkeet jatkuvat:

http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2011/04/asuminen_ja_palvelut_saatava_pian_autoilusta_riippumattomiksi_2500828.html

Uusiutuva energia riittäisi koko Suomelle – maaseutu avainasemassa

Uusiutuville energianlähteille voitaisiin turvata koko Suomen energian tarve.

Näin väittävät Vaasan yliopiston Levón-instituutin ja Vaasan energiainstituutin tutkijat uudessa tutkimuksessaan. Vaasalaiset ennustavat rajua rakenteellista muutosta Suomen energiasektorille.

"20–30 vuoden aikajänteellä syntyy uusi hajautettu struktuuri, joka perustuu kokonaan uusiutuviin energioihin, omalta alueelta peräisin oleviin resursseihin ja täydelliseen energiaomavaraisuuteen", kehittämisspäällikkö Pekka Peura ja projektipäällikkö Timo Hyttinen väittävät. Mahdollisuus omavaraisuuteen on etenkin maaseudulla, jossa suurin osa uusiutuvista energianlähteistä syntyy.

<http://www.tekniikkatalous.fi/energia/article610576.ece?s=u&wtm=tt-14042011>

Vapaaehtoistyö kannattaa aina

Vapaaehtoistyötä tekevät ihmiset ovat tyytyväisempiä ja voivat paremmin, ilmenee Eurofoundin eli Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön tutkimuksesta. Suomessa 43 % aikuisista osallistuu vapaaehtoistyöhön. Vapaaehtoistyö on kaikin puolin kannattavaa, koska se hyödyttää niin vapaaehtoistyön tekijää kuin ympäröivää yhteiskuntaa.

http://tyopiste.ttl.fi/Uutiset/Sivut/Tyonteko_ilmaiseksi_kiinnostaa_monia.aspx

Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin selvityksen mukaan neljän suuren suomalaisjärjestön vapaaehtoistyön rahallinen arvo kohoaa yli 130 miljoonaan euroon vuodessa. Tutkimus on kohdistunut Mannerheimin Lastensuojeluliittoon, Suomen 4H-liittoon, Suomen Pelastusalan Keskusjärjestöön ja Suomen Punaiseen Ristiin. Vapaaehtoistyön arvo nousee Ruralia-instituutin tutkimuksen perusteella kuusinkertaiseksi siihen sijoitettuun summaan verrattuna. Vapaaehtoistyön alkuperäinen kustannettava tuntihinta liikkuu vajaassa 2 eurossa, mutta lopullinen tuntihinta kohoaa noin 12,5 euroon tunnilta.

Tutkimus saa myös kritiikkiä. Vasabladetin jutussa 26.2. Palkansaajien tutkimuslaitoksen ja Pellervon taloudellisen tutkimuslaitoksen tutkijat eivät pidä uskottavana vertailua, jossa järjestöjen vapaaehtoistyö tuotettaisiin kokonaan julkisen sektorin palkkatyönä. [Vapaaehtoistyön kansantaloudellinen vaikutus nousee yli sataan miljoonaan](#)

Maaseutuprofessorin jäähyväisluento

Åbo Akademin maaseutuprofessori **Erland Eklund** jää eläkkeelle ja pitää jäähyväisluentonsa Vaasassa 19.4. aiheesta *Ekologinen modernisaatio*. Eklund on yksi maamme yhdeksästä maaseutuprofessorista ja hänen seuraajansa nimitetään myöhemmin keväällä.

Infra ja palvelut maaseudulla

Laajakaistahanke rahoitetaan televerolla

Valtion laajakaistahankkeen rahoitusvaje voitaisiin kattaa uudella televerolla, sanoo viestintäministeri Suvi Lindén (kok.). Laajakaista kaikille -hankkeen kustannukset ovat yleisesti kohonneet kaksinkertaisiksi valtion arvioihin verrattuna. Lindénin mukaan julkisen tuen osuutta laajakaistahankkeessa ei koroteta, ja rahoitusvaihtoehdoksi jää uuden veron säätäminen.

– Ilman kuitua ei ole tulevaisuutta. Maaseudun kilpailukyky on toimivien tietoliikenneyhteyksien varassa. Olen aivan varma, että tämä hanke viedään päätökseen, ja puuttuvat rahat löytyvät varmasti, kun kassan pohja alkaa näkyä, sanoo Lindén.

Lindén lupaa myös, että ”Julkista tukea saava verkko on ns. open access -verkko, eli sinne voi palveluja tarjota kuka tahansa” Valtiontuesta on tehty vasta yksi päätös Miehikkälän pilottihankkeelle.

Lindénin sai 4.4. Intelligent Community Visionary of the Year for 2011 tunnustuksen työstään laajakaistapalvelun säätämiseksi jokaisen perusoikeudeksi sekä hänen aktiivisesta työstään YK:n laajakaistakomissiossa.

http://yle.fi/alueet/kainuu/2011/04/linden_laajakaistahanke_maksettava_televerolla_2498069.html

http://yle.fi/alueet/kainuu/2011/04/finnet-yhtiöt_haalivat_laajakaistamarkkinoita_2499391.html

http://www.viestintavirasto.fi/index/asiointi-info/ajankohtaista/lehdistotiedotteet/2011/P_23.html

Maakuntiin omat yhtiöt ja tiedotushankkeet laajakaistalle

Pohois-Savoon kuitulaajakaistaa rakentavat Savon Kuitu, Rautavaaran tietoverkko-osuuskunta sekä Kaisanet. Kaisanet on Kainuun ja Iisalmen puhelinyhdistysten perustama osakeyhtiö. Edullisimpia liittymiä tarjoaa Rautavaaran osuuskunta. Kuituverkkojen tueksi käynnistetään kolmivuotinen Kaista Savoon -niminen viestintä- ja markkinointihanke. Sen tarkoituksena on valokuituverkkoon liittyvän tiedon, kiinnostuksen ja osaamisen lisääminen. Myös Lapissa selvitetään yhteisyrityksen perustamista hallinnoimaan laajakaistan rakentamista. <http://www.rtvonetti.fi/>, <http://www.savonsanomat.fi/uutiset/savo/laajakaistalle-maakunnallinen-tiedotushanke/660606>

http://yle.fi/alueet/lappi/2011/03/yhteisyrityksella_laajakaistaa_lappiin_2415823.html

Ruotsissa 100 miljoonaa euroa julkista tukea laajakaistaan

Ruotsissa satsataan vuosina 2010–2014 lähes miljardi julkista tukea kruunua laajakaistan rakentamiseen. Näin kertoo Ruotsin It- ja alueministeri Anna-Karin Hatt. Tuettaviin kohteisiin kuuluu tyhjien putkien asentaminen aina kun muita putkia asennetaan. Ruotsi paistatteleekin jo nyt ykköspaikalla yhteysvertailuissa.

<http://www.ssnf.org/templates/News.aspx?id=3466>

Laajakaista nopeutuu – kaupungeissa

Telekonserni DNA lopettaa toukokuussa hitaimpien laajakaistaliittymien uusmyynnin. Valikoimista poistuvat alle kymmenen megabitin liittymät. DNA:n hitain laajakaistaliittymä kiinteässä verkossa on tulevaisuudessa kymmenen megaa. Elisa nostaa valokuituverkkoonsa toimitettavan laajakaistan enimmäisnopeudet 250 megabittiin sisäänpäin ja 50 megabittiin sekunnissa ulospäin.

<http://www.taloussanomat.fi/media/2011/04/07/dna-hylkaa-hitaat-liittymat/20114981/135>

http://www.tietokone.fi/uutiset/elisa_tuo_250_mbit_s_laajakaistan

Tuulivoimasta miljardimarkkinat

Tuulivoimarakentamisen odotetaan vilkastuvan Suomessa merkittävästi tällä vuosikymmenellä. Suomalainen tuulivoimateollisuus ja laitevalmistajat hyötyvät myös maailmanlaajuisesta tuulivoimabuumista. Erityinen kilpailuvaltti suomalaisille on arktinen tuulivoimaosaaminen.

Tuulivoima elää maailmalla vahvaa nousukautta. Tällä hetkellä EU:n sähköstä viisi prosenttia tuotetaan tuulivoimalla. Tuulivoimainvestoinnit ovat nyt noin 50 miljardia euroa vuodessa. Suomen tavoitteena on kasvattaa tuulivoimakapasiteettiä 2500 megawattiin vuoteen 2020 mennessä, jolloin noin kuusi prosenttia sähköstä tuotettaisiin tuulivoimalla. Tällä hetkellä Suomi on Euroopan pienimpiä tuulivoimamaita: vuoden 2010 lopussa tuulivoimaa oli vain 196 megawattia.

Vaasa Wind Exchange seminaarin näytteilleasettaja- ja osallistujatulva osoittaa myös, että ala on myötätulessa. Fortum suunnittelee isoa tuulipuistohanketta Kalajoelle. Tohkojan alueelle sijoitettaisiin 30–40 teholtaan 3-7,5 megawatin tuulivoimalaa.

http://www.vtt.fi/news/2011/032911_tuulivoiman_kansainvalinen_kasvu_voi_tuoda_suomalaisyriyksille_miljardimarkkinat.jsp , <http://www.vasek.fi/vaasa-wind-exchange-oli-myotatuulessa/>
<http://www.taloussanommat.fi/energia/2011/04/04/fortumin-puistossa-uudet-tuulet/20114702/12>

Louhuan kylälle hyvinvointiteko-palkinto

Siikajoen Luohuan kylä on saanut ensimmäisen Pohjois-Pohjanmaan vuoden hyvinvointiteko -tunnustuspalkinnon. Kyseessä on Pohjois-Pohjanmaan liiton perustama uusi tunnustus. Valinnassa painotettiin erityisesti nuoria osallistavaa sekä kansalaisyhteiskuntaa voimistavaa toimintaa sekä asuinalue-suunnittelua yhteisöllisyyden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

http://yle.fi/alueet/oulu/2011/04/luohua_sai_kiitos_hyvinvointiteosta_2483313.html

Kansalaisopisto kirjastoautossa

Kädentaitoja voi Pieksämäellä opiskella kirjastoautossa. Nykyaikaiseen kirjastoautoon mahtuu vaikkapa musisoimaan, jumppaamaan ja askartelemaan. Kirjastoautokerho on alkanut vuodenvaihteessa Pieksämäen kirjastotoimen ja seutuopiston yhteisenä kokeiluna. Tarkoituksena on viedä seutuopiston palveluita niille kylille, joissa kurssitarjontaa ei entuudestaan ole. http://yle.fi/alueet/etela-savo/2011/03/kirjastoauto_vie_kadentaitoja_kylille_2424401.html

Linja-autovuoroja lakkautetaan – vetoomuksilla saatu lisäaikaa

Maaseudun linja-autovuorojen ahdinkoon ei ole näkyvissä helpotusta. Linjojen lakkauttaminen johtuu määrärahojen supistumisesta. Euromääräisesti ne ovat pysyneet samalla tasolla koko 2000-luvun ja samaan aikaan maaseudun linja-autoliikenteen kustannukset ovat kohonneet yli 40 prosenttia. Uutta liikennettä ei siis ole voitu ostaa ja vanhoja on jouduttu supistamaan. Ruovedellä ja Virroilla saatiin 300 nimen vetoomuksella lisäaikaa. http://yle.fi/alueet/turku/2011/04/linja-auto_yha_harvinaisempi_naky_maaseudulla_2500623.html
http://yle.fi/alueet/tampere/2011/04/maaseudun_bussilinjat_saivat_lisaaikaa_2497074.html

Syöttötariffi syrjii pientuottajia

Reisjärven kunta ja Kaustisten seutukunta valittavat EU-tuomioistuimeen pientuottajia syrjivästä sähkön syöttötariffilaista. Reisjärven kunnan teknisen johtaja Matti Kiviniemen mukaan direktiivi uusiutuvan energian käytön edistämiseksi velvoittaa siihen, että alan teknologiaa kehitetään maaseudullakin. Silti Suomessa toimitaan suurtuotannon ehdoilla. Syöttötariffiin pääsyn sähköntuotannon vähimmäisraja on 100 kilowattia. Kunta ja seutukunta esittivät viime kesänä lisäyksiä hallituksen energiaesitykseen, muun muassa pientuotannon pilottialueiden perustamista, pienten voimaloiden ottamista mukaan syöttötariffiin ja Saksan menestyksekkään syöttötariffimallin soveltamista Suomeen.

<http://www.finbioenergy.fi/default.asp?sivuID=24195&component=/modules/bbsView.asp&recID=20062>
http://www.tem.fi/files/27433/Kaustinen_ ja_Reisijarvi_lausunto_30.6.2010.pdf

Viranomaisyhteistyö parantaa turvallisuutta

Harvaan asuttujen alueiden sisäiseen turvallisuuteen liittyvää operatiivista yhteistoimintaa kehittänyt HARVA-työryhmä ehdottaa, että vuosina 2009–2010 Pohjois-Karjalassa ja Lapissa kokeillut yhteistoimintamallit vakiinnutetaan ja otetaan valtakunnallisesti käyttöön harvaan asutuilla alueilla.

Yhteistoimintamallit koskevat viranomaisten yhteistä tilannekuvaa ja riskianalyysoimintaa, lähimmän partion periaatetta, ensivastetoimintaa, yhteispartiointia, yhteistoimintaa vaativissa ja erityistilanteissa sekä kaluston ja tilojen yhteiskäyttöä. Lähimmän partion periaatteen toiminta-ajatus on, että tehtävään vastuuviranomaisen päätöksellä hälytetty lähin sopiva viranomaispartio vastaa tapahtumapaikalla ensitoimenpiteistä siihen saakka kun vastuuviranomainen ottaa tilanteen hoidettavakseen. *Tiedote sisäasiainministeriön sivuilla*

Hankkeet ja tapahtumat

Tornion kyliin rakennetaan yhteinen ulkoilureitistö

Tornion liikuntatoimenjohtaja Tapio Miettunen sanoo, että ensimmäisenä keskustellaan maanomistajien kanssa maankäyttölupien hankkimisesta ulkoilureittiä varten. Kyläyhdistykset rakentavat reitin talkootyönä, mutta Tornion kaupunki vastaa latujen kunnossapidosta.

http://yle.fi/alueet/perameri/2011/03/tornioon_kylien_yhteinen_ulkoilureitisto_2420281.html

Pidä kyläkauppasi kannattavana...

on kansainvälisen Retail in Rural Regions -hankkeen tunnuslause. RRR – Vähittäiskauppa harvaan asutuilla alueilla – hanke aloittaa työpajojen ja koulutusten järjestämisen sekä kauppiaille, syrjäseutujen asukkaille että muille sidosryhmille. Tavoitteena on parantaa harvaan asutuilla alueilla sijaitsevien kauppojen palvelujen laatua ja sitä kautta turvata myös asumisen edellytyksiä. Hanke järjestää seminaarin Rovaniemellä 3.5. <http://rrr-hanke.blogspot.com/>

http://yle.fi/alueet/perameri/2011/04/kylakaupoille_haetaan_uutta_potkua_2488168.html

Vampyyrit ja zombiet valtasivat kartanometsän Jokioisilla

Jokioislaiset nuoret ovat tehneet Jokioisille kauhupuiston. Vampyyrit ja zombiet valtaavat viisi hehtaaria metsää Jokioisten kartanon päärakennuksen ympäristöstä. Kauhu ja pelko koskettavat jokioislaisia nuoria siksi, että ne yhdistävät ihmisiä. <http://m.ylex.fi/w/uutiset/pop/ns-yduu-3-2457945>

http://www.yle.fi/alueet/hame/2011/03/vampyyrit_ ja_zombiet_valtasivat_kartanometsan_jokioisilla_2457945.html

Yhdessä yrittämään

Yhdessä yrittämään -hanke edistää osuustoimintaa. Hanketta toteuttavat Tampereen seudun osuustoimintakeskus ja Helsingin yliopiston Ruralia-instituutti. Hankkeella on omat nettisivut:

<http://www.yhteistoiminta.fi/>

Osuuskuntamallilla on tilausta! Julkisten sosiaali- ja terveyspalvelujen rinnalle toivotaan entistä laajempaa osuuskuntapohjaista yritystoimintaa. Osuuskunnat nähdään eettisenä ja kotimaisena vaihtoehtona pitkälti ulkomaiseen omistukseen valuneille yksityisille alan palveluille. Uudistuksia tarvitaan, sillä kunnalliset terveyskeskukset ovat heikossa jamassa, sanoo professori **Esko Kumpusalo** Itä-Suomen yliopistosta.

http://yle.fi/uutiset/kotimaa/2011/04/osuuskuntamallille_tilausta_terveydenhoidossa_2503540.html

Virallisen Kylähullun paikka auki

Valtakunnan virallinen kylähullu on valittu vuodesta 1991 alkaen. Kylähullun pesti on noin kaksi vuotta. XI kylähullu julistetaan Iitin Vuolenkosken kesätorin juhlatapahtumassa lauantaina 2.7. Nykyinen X kylähullu on Seppo Lehtinen Iitistä, edellinen IX kylähullu Veli-Matti Karppinen Kajaanista, sitä edellinen Esko Ropponen Varkaudesta ja sitä edellinen Juha Taskinen Savonlinnasta. Haku ym.: <http://www.kylahullu.info/>

Maajussille morsian -ohjelmaan 300 halukasta

MTV3:n Maajussille morsian -ohjelman viides tuotantokausi on käynnistynyt! Maajussit esitellään pitkäperjantaina 22.4. <http://www.mtv3.fi/viihde/uutiset/televisio.shtml/1307174/maajussille-morsian-ei-ole-menettanyt-lumoaan-yli-300-maajussia-halusi-ohjelmaan>

Miten jättiputki hävitetään

Ohjeet tästä: <http://www.environment.fi/default.asp?node=6547&lan=fi>

Tapahtumia

28.4. Suomen Kylätoiminta ry:n kevätkokous Helsingissä.

3.-4.5. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman neuvottelupäivät Tampereella.

http://www.maaseutu.fi/fi/index/kalenteri/CalendarEvents/neuvottelupaivat_tampere_2011050403.html.stx

6.-7.5. Voimistuvat kylät, Parainen

12.5. YTR:n kulttuuriteemaryhmän Luovien vastakohtaisuuksien maaseutu -seminaari ja lähiseminaarit.

http://www.maaseutupolitiikka.fi/teemaryhmat/kulttuuri/luovien_vastakohtaisuuksien_maaseutu_maaseudun_kulttuuriohjelma_2010-2014/

19.-20.5 Valtakunnalliset kylätoiminnan neuvottelupäivät Vantaalla, Suomen kylätoiminta ry

20.-21.5. Kylä auttaa ja välittää kriisissä -koulutus vapaaehtoistoimijoille Rovaniemellä

27.5. Voimistuvat kylät, Pelkosenniemi, Pyhä-Luosto

15.-16.6. Euroopan Leader-yhdistys Elard järjestää toimintaryhmien verkostoitumisseminaari Sastamalassa

<http://www.elard.eu/articles/en/aboutelard/readabout/lags-global-networks-seminar>

27.6.-10.7. Ekotehokkaat Loma-asuntomessut Mäntyharjussa. <http://www.loma-asuntomessut.fi/>

15.7.-14.8. Kylä Kelpaa - maaseutuasumisen messut Kannuksessa. <http://www.kylakelpaa.kannus.fi/>

3.-4.9. Valtakunnallinen LOKAALI -juhlaseminaari Länsi-Uudellamaalla Raaseporissa

Tämä kuukausittain ilmestyvä uutiskirje perustuu suureksi osaksi viikoittain ilmestyvään ”NYHETSREV inom landsbygdsutveckling”, jota julkaisee Svensk Byaservice yhteistyössä Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän (YTR) Ruotsinkielisen teemaryhmän kanssa. Teemaryhmä keskittyy maaseutupoliittisiin erityiskysymyksiin liittyen ruotsinkielisiin ja kaksikielisiin alueisiin mutta se pitää myös suomenkielistä tiedottamista tärkeänä ja siksi tätä uutiskirjettä julkaistaan myös suomeksi.

Jakelu tapahtuu Svensk Byaservicen kautta. Mikäli haluat tilata Uutiskirjeen, lähetä tilauksesi sähköpostitse osoitteeseen kenneth.sundman@studiecentralen.fi.

Uutiskirjettä voi myös lukea Svensk Byaservicen www.bya.net, Itä-Uudenmaan Kylät ry:n www.itukylat.fi, Järvi-Suomen kylät ry:n <http://www.jasky.net/> ja Suomen Kylätoiminta ry:n (SYTY:n) www.kylatoiminta.fi kotisivuilla.

MITÄ ON TAPAHTUNUT? Kirjoita muutama rivi siitä, mitä alueellasi tai järjestöissäsi tapahtuu ja jolla voisi olla yleistä mielenkiintoa!
